

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

Αθηνά Καλοκαιρινού – Αναγνωστοπούλου
Καθηγήτρια Κοινωνικής Νοσηλευτικής

Θεόδωρος Πεσιρίδης
Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνικής Νοσηλευτικής

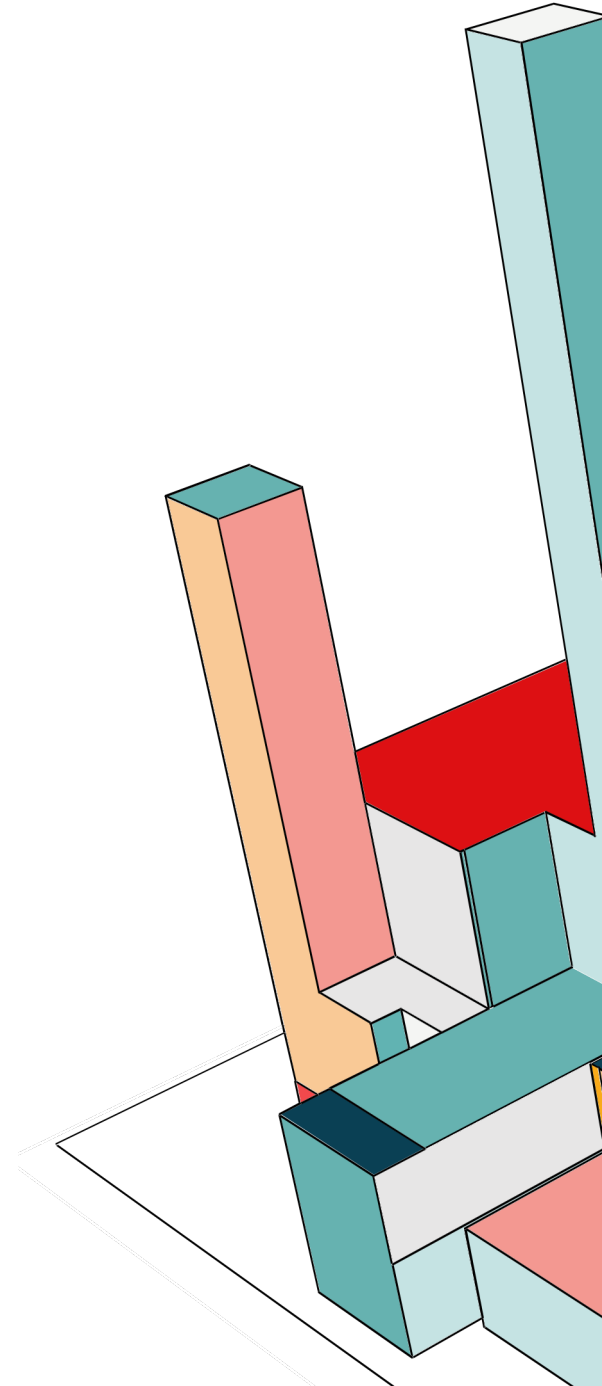
Τμήμα Νοσηλευτικής
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθήνας

ΥΓΕΙΑ

«η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνο η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας».

WHO, 1946

Συνεπώς, η έννοια της υγείας, δεν αποδίδεται μόνο από την ιατρική, αλλά και από άλλους παράγοντες όπως είναι το περιβάλλον, η οικονομία, η εργασία κ.α.

Η ΥΓΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Άρθρο 35 - Προστασία της υγείας

Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στην πρόληψη σε θέματα υγείας και να απολαύει ιατρικής περίθαλψης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας του ανθρώπου.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Ρόλος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας

Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα αποτελεί την πρώτη επαφή του ασθενούς με το σύστημα υγείας και παρέχει βασικές υπηρεσίες πρόληψης, διάγνωσης και θεραπείας.

Σημασία Πρωτοβάθμιας Φροντίδας

Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα επικεντρώνεται στην πρόληψη των ασθενειών, τη διαχείριση των χρόνιων παθήσεων και την παροχή βασικών υπηρεσιών υγείας .

Συνεργασία και Ολιστική Προσέγγιση

Η συνεργασία μεταξύ επαγγελματιών υγείας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα είναι κρίσιμη για τη σωστή διάγνωση και θεραπεία των ασθενών με ολιστική προσέγγιση.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ (Π.Φ.Υ.)

Προέλευση

Η πρωτοβάθμια υγειονομική φροντίδα στη νοσηλευτική εντοπίζεται στα μέσα του 20ου αιώνα, εμφανιζόμενη ως απάντηση στην ανάγκη για ολοκληρωμένη φροντίδα στην κοινότητα. Η **Διακήρυξη της Αλμά-Ατά του 1978** ήταν το βασικό ορόσημο για την επίσημη έναρξη της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Ανάπτυξη

Με τα χρόνια, η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας έχει εξελιχθεί για να δώσει προτεραιότητα στην πρόληψη, την προαγωγή της υγείας και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προσδιοριστών της υγείας. Η νοσηλευτική πρακτική υπήρξε ακρογωνιαίος λίθος στη διαμόρφωση της παροχής και των αποτελεσμάτων της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Καινοτομία

Οι τεχνολογικές εξελίξεις (τηλειατρική) και η διεπιστημονική συνεργασία έχουν προωθήσει περαιτέρω την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στη νοσηλευτική. Η ενσωμάτωση της τεκμηριωμένης νοσηλευτικής πρακτικής έχει βελτιώσει την ποιότητα της φροντίδας που παρέχεται από τους κοινοτικούς νοσηλευτές.

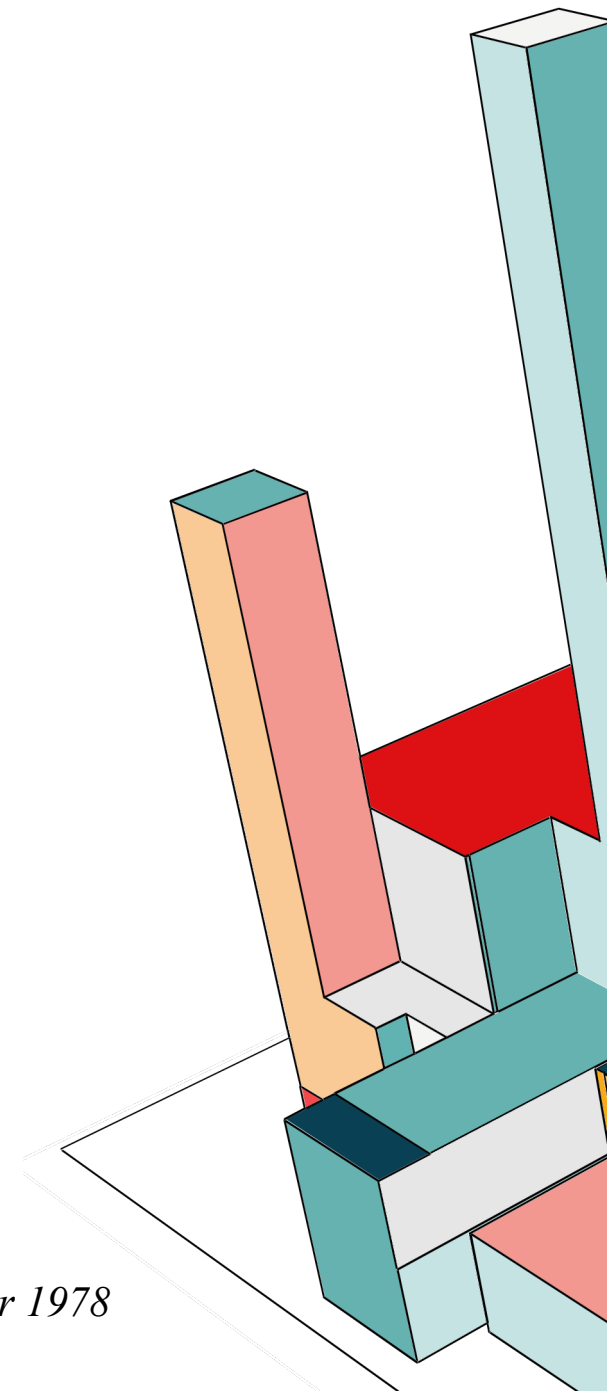

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΛΜΑ-ΑΤΑ (ΑΛΜΑΤΙ)

ΥΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΟΚ (ΑΚΤΗ ΕΟΚ 1989)

Η Π.Φ.Υ. είναι η “Ουσιαστική υγειονομική περίθαλψη που βασίζεται σε πρακτικές, επιστημονικά τεκμηριωμένες και κοινωνικά αποδεκτές μεθόδους και τεχνολογία που προσφέρεται σε όλα τα άτομα και όλες τις οικογένειες μιας κοινότητας με την πλήρη συμμετοχή τους και σε κόστος που ανταποκρίνεται στις οικονομικές δυνατότητες της κοινότητας και της χώρας σε κάθε στάδιο ανάπτυξης, σύμφωνα με πνεύμα αυτοδυναμίας και αυτοδιάθεσης”.

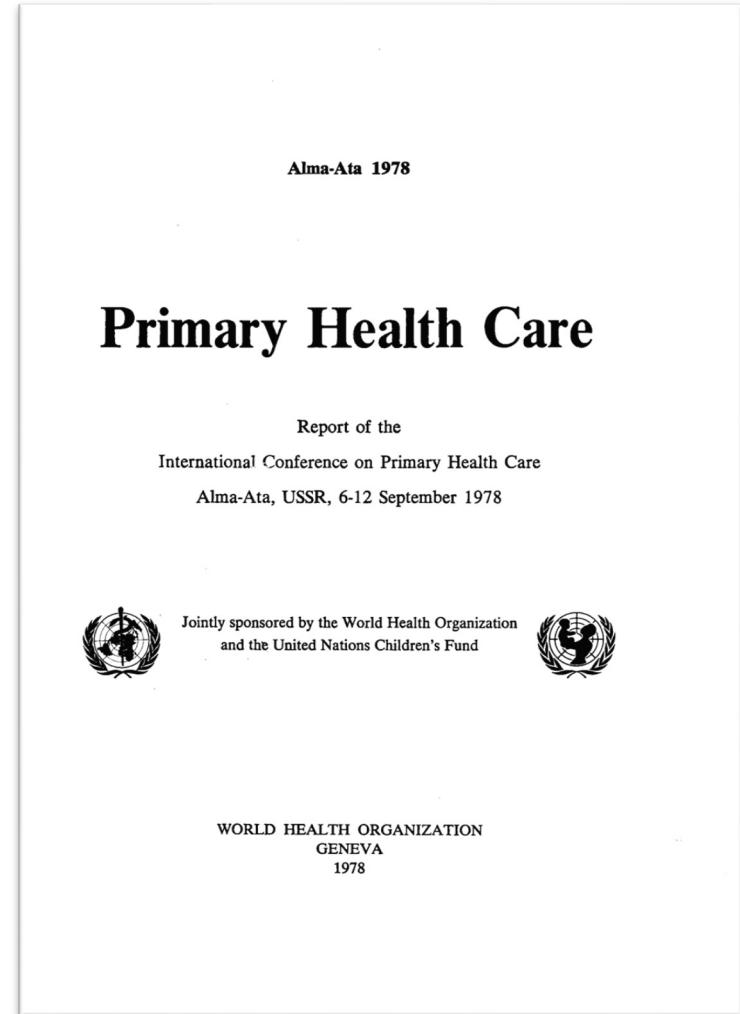
<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/39228/9241800011.pdf?sequence=1>

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ Η Π.Φ.Υ.

- εξελίσσεται ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες και τα κοινωνικοπολιτιστικά και πολιτικά χαρακτηριστικά κάθε χώρας και βασίζεται στην εφαρμογή σχετικών ερευνητικών αποτελεσμάτων και της εμπειρίας της δημόσιας υγείας.
- παρέχει υπηρεσίες προαγωγής, πρόληψης, θεραπείας και αποκατάστασης της υγείας
- περιλαμβάνει εκπαίδευση σχετικά με τα επικρατούντα προβλήματα υγείας και τις μεθόδους πρόληψης και ελέγχου τους, προώθηση της σωστής διατροφής, επαρκή παροχή ασφαλούς νερού και βασικής υγιεινής, φροντίδα για την υγεία της μητέρας και του παιδιού, συμπεριλαμβανομένου του οικογενειακού προγραμματισμού, ανοσοποίηση κατά των μεγάλων μολυσματικών ασθενειών, πρόληψη και έλεγχος τοπικά ενδημικών ασθενειών, κατάλληλη θεραπεία κοινών ασθενειών και τραυματισμών και παροχή βασικών φαρμάκων.
- συνδέεται με τη γεωργία, την κτηνοτροφία, τα τρόφιμα, τη βιομηχανία, την εκπαίδευση, τη στέγαση, κ.α. και απαιτεί τις συντονισμένες προσπάθειες αυτών των τομέων.

<https://www.unicef.org/media/85611/file/Alma-Ata-conference-1978-report.pdf>

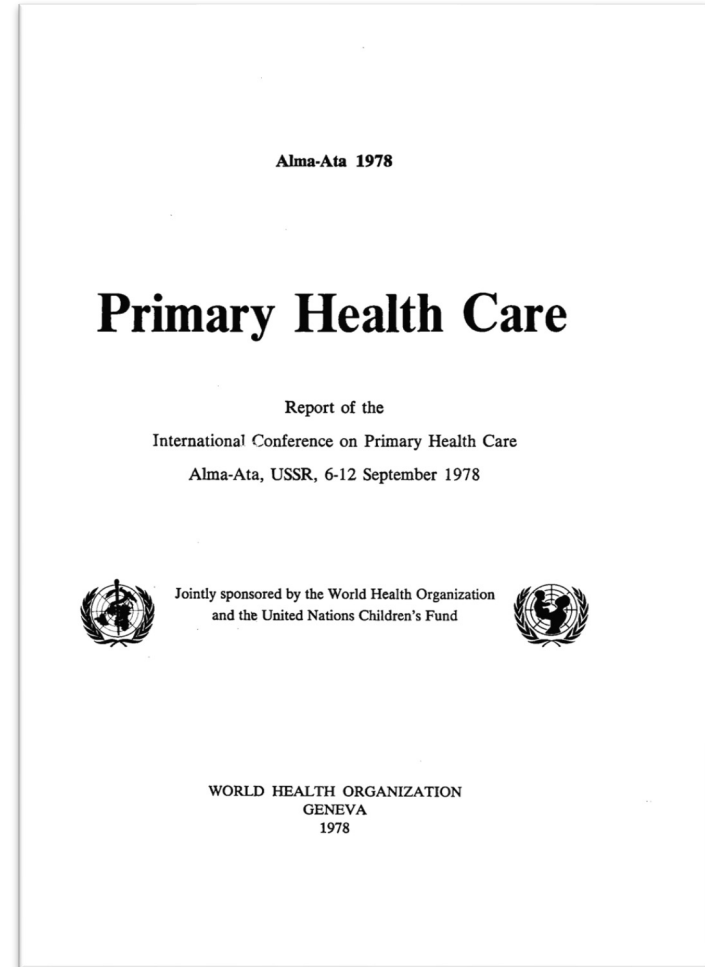

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ Η Π.Φ.Υ. (2)

- απαιτεί και προωθεί τη μέγιστη κοινοτική και ατομική αυτοδυναμία και συμμετοχή στον σχεδιασμό, την οργάνωση, τη λειτουργία και τον έλεγχο της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, κάνοντας πλήρη χρήση των τοπικών, εθνικών και άλλων διαθέσιμων πόρων.
- πρέπει να υποστηρίζεται από ολοκληρωμένα, λειτουργικά και αλληλοϋποστηριζόμενα συστήματα παραπομπής, που οδηγούν στη σταδιακή βελτίωση της ολοκληρωμένης υγειονομικής περίθαλψης για όλους και δίνοντας προτεραιότητα σε όσους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη.
- βασίζεται σε τοπικό επίπεδο, σε εργαζομένους στον τομέα της υγείας, συμπεριλαμβανομένων γιατρών, νοσηλευτών, μαιών, επικουρικών και κοινοτικών εργαζομένων, κατάλληλα εκπαιδευμένων, ώστε να εργάζονται ως ομάδα υγείας για να ανταποκριθούν στις εκφραζόμενες ανάγκες υγείας της κοινότητας.

<https://www.unicef.org/media/85611/file/Alma-Ata-conference-1978-report.pdf>

ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ

Ποιες από τις παραπάνω αρχές της Διακήρυξης της Alma-Ata έχουν διατηρηθεί έως σήμερα αναφορικά με την Π.Φ.Υ. στη χώρα μας;

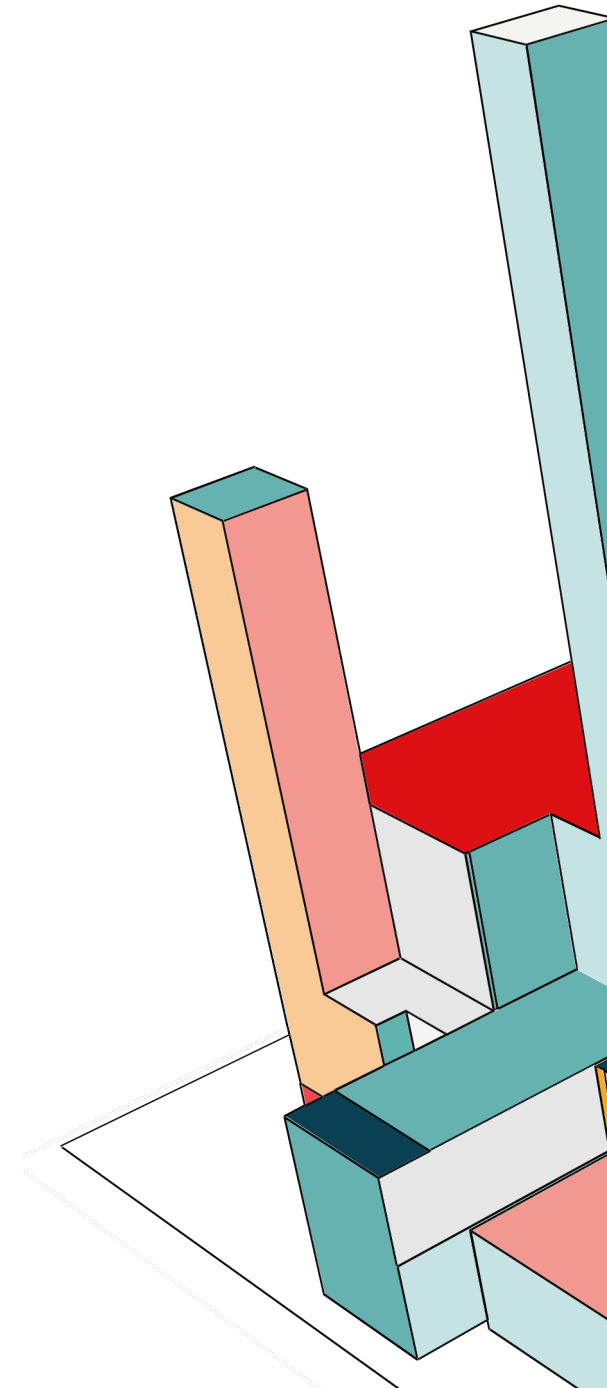
ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ASTANA

(ASTANA, KAZAKHSTAN, 25 AND 26 OCTOBER 2018)

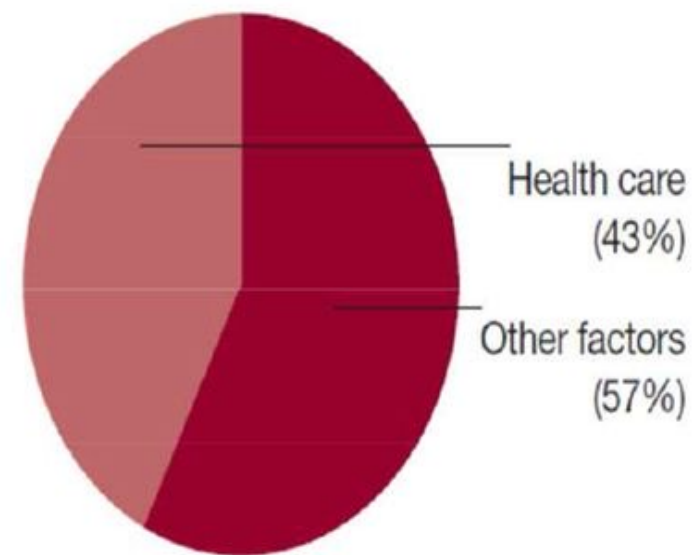
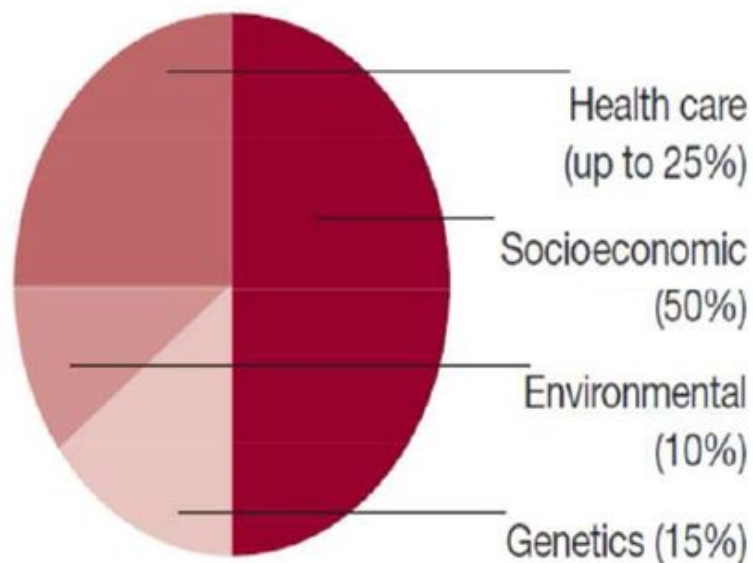
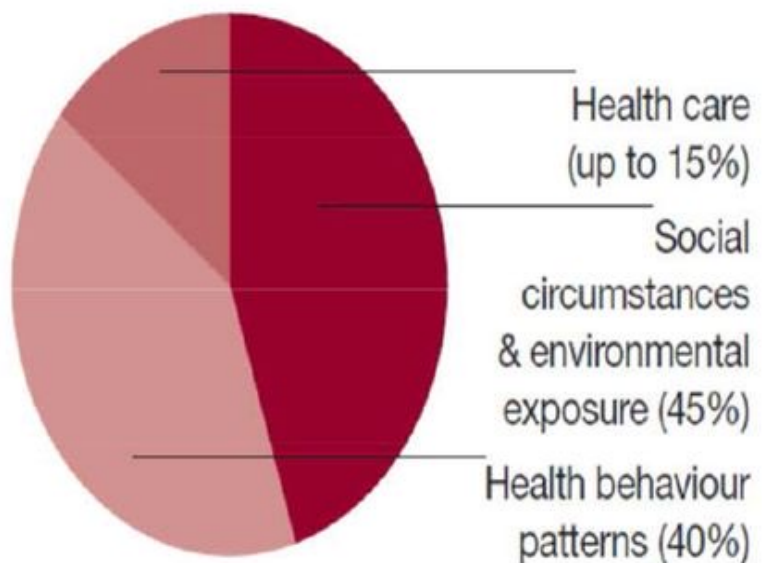
- Επαναπροσδιορίζει ότι η υγεία είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα το οποίο συνδέεται με την **καθολική υγειονομική (ασφαλιστική) κάλυψη** (universal health coverage). ¹
- Ενσωματώνει, εκτός από την **προαγωγή υγείας, την πρόληψη, τη θεραπεία την αποκατάσταση** που προϋπήρχαν στη Διακήρυξη της Αλμά-Ατά, και την **ανακουφιστική φροντίδα**
- Γίνεται αναφορά στους **οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς προσδιοριστές** της υγείας και στους **παράγοντες κινδύνου**.
- Επικεντρώνεται στην ανάγκη συνεργασίας της Π.Φ.Υ. με τη Δημόσια Υγεία και της **συμμετοχικής διαδικασίας της κοινότητας**. ²

1. KRUK ME, ATAGUBA JE, AKWEONGO P.

2. Φιλαλήθης Α., (2021).

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Donkin A, Goldblatt P, Allen J, et al., 2018

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

1. Οι κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας είναι οι συνθήκες στις οποίες οι άνθρωποι γεννιούνται, διαμορφώνονται, διαβιούν, εργάζονται και γερνούν.
2. Καθορίζονται από την οικονομία, τους πόρους και την εξουσία σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο.
3. Ευθύνονται για τις ανισότητες στην υγεία που παρατηρούνται διακρατικά και εθνικά.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ;

Εισόδημα και κοινωνική προστασία

Εκπαίδευση

Ανεργία και εργασιακή ανασφάλεια

Συνθήκες εργασιακής ζωής

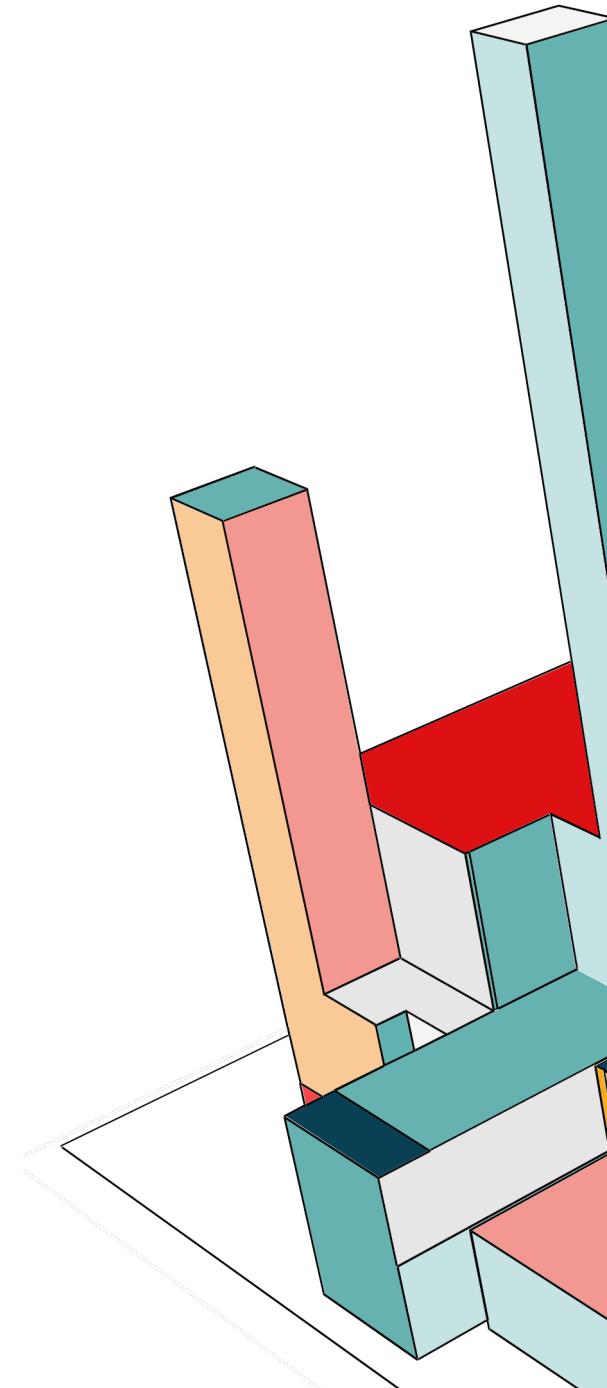
Διατροφική ανασφάλεια

Στέγαση, βασικές ανέσεις και περιβάλλον

Πρώιμη παιδική ανάπτυξη

Κοινωνική ένταξη και μη διάκριση

Πρόσβαση σε προσιτές υπηρεσίες υγείας

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ Π.Φ.Υ

N. 1397/1983

Δημιουργία ΕΣΥ. Η Π.Φ.Υ. καλύπτει το σύνολο του πληθυσμού Έλληνες υπηκόους και αλλοδαπούς. Ανεγέρθηκαν και λειτούργησαν 172 κέντρα υγείας μη-αστικού τύπου. Ωστόσο υποβαθμίστηκε ο ρόλος τους έχοντας εξάρτηση από τα νοσοκομεία.

N. 1579/1985

Ίδρυση της ειδικότητας της Γενικής Ιατρικής και απαγόρευσε την χρήση της επωνυμίας «Κέντρο Υγείας-Ιατρικό κέντρο» από ιδιώτες. Ίδρύεται το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ).

N. 1759/1988

Ασφαλιστική κάλυψη ανασφάλιστων ομάδων.

N. 2071/1992

Διεύρυνση της έννοιας της πρωτοβάθμιας φροντίδας. Δυνατότητα σε ιδιωτικούς φορείς να συνάπτουν ειδικές συμβάσεις με τους ασφαλιστικούς οργανισμούς για την κάλυψη πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Εισάγεται ο θεσμός της κατ' οίκον νοσηλείας.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ Π.Φ.Υ (2)

N. 2519/1997

Θεσμοθετούνται εκ νέου τα κέντρα υγείας αστικού τύπου υπό τη μορφή των Δικτύων Π.Φ.Υ. και επανεισάγεται ο θεσμός του οικογενειακού γιατρού.

N. 2646/1998

Ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας (πρωτοβάθμια κοινωνική φροντίδα).

N. 3172/2003

Οργάνωση και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών δημόσιας υγείας. Παρακολούθηση της υγείας του πληθυσμού. Σχεδιασμός, προστασία και προαγωγή της υγείας. Προάσπιση αναγκών διαφόρων ομάδων.

N. 3235/2004

Επανεισάγει τον οικογενειακό γιατρό, εισάγει την ηλεκτρονική κάρτα υγείας, ενώ πλέον οι μονάδες Π.Φ.Υ. υπάγονται στις υγειονομικές περιφέρειες.

N. 3370/2005

Ίδρυση του κέντρου ελέγχου πρόληψης νοσημάτων ΚΕΕΛΠΝΟ.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ Π.Φ.Υ (3)

N. 3918/2011

Διαμόρφωση ενιαίου και δημόσιου συστήματος Π.Φ.Υ. με την υπαγωγή όλων των δημόσιων μονάδων υπό τον ΕΟΠΥΥ. Ενοποιήθηκαν οι κλάδοι υγείας των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης και αλλάζει το τοπίο της Π.Φ.Υ. στη χώρα.

N 4238/2014

Ένταξη των υγειονομικών υπηρεσιών του ΙΚΑ στο ΕΣΥ. Δημιούργησε το Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΠΕΔΥ)

N. 4316/2014

Ίδρυση του Εθνικού Παρατηρητηρίου Άνοιας, περιγεννητικά κέντρα στα νοσοκομεία, προαγωγή μητρικού θηλασμού.

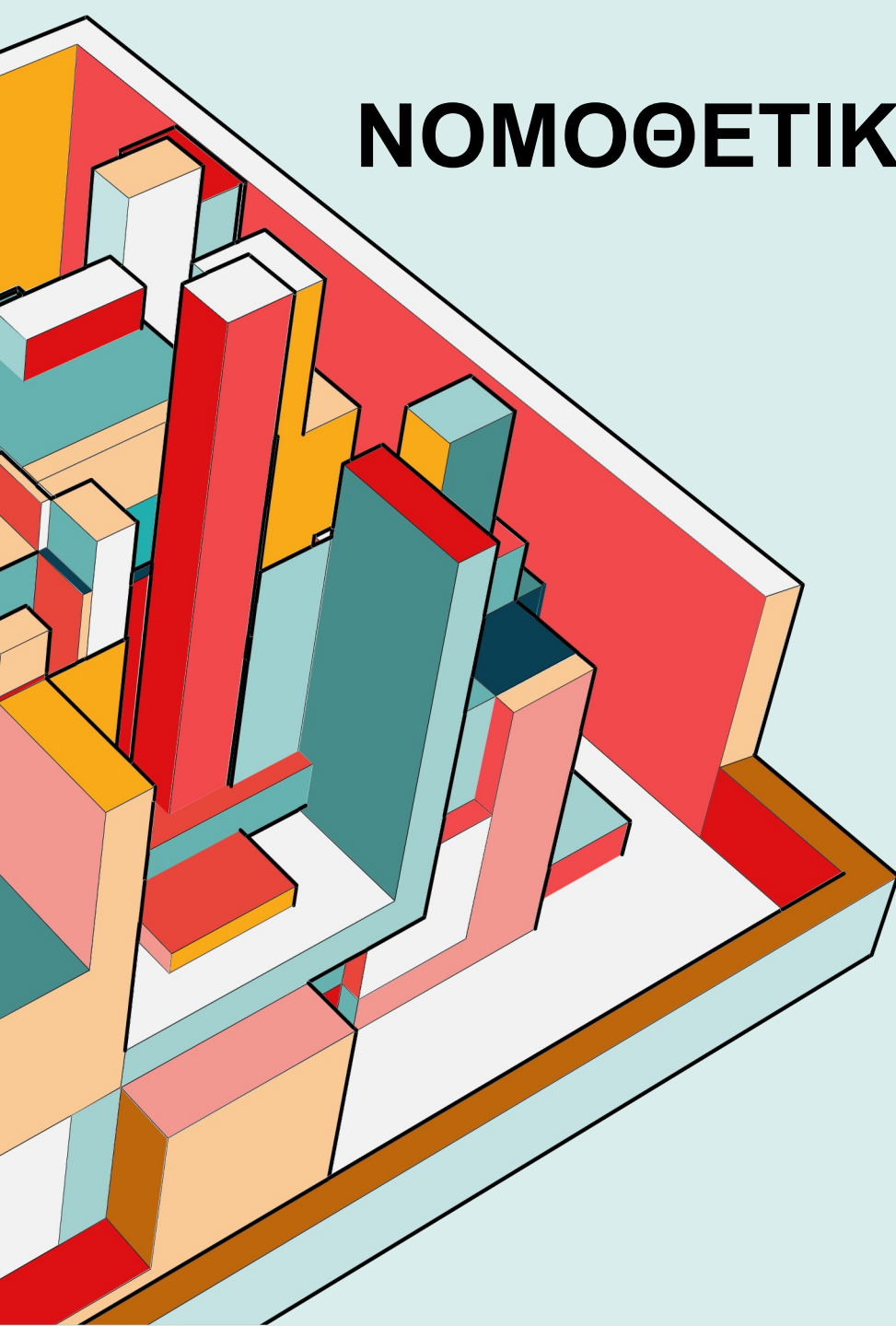
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ Π.Φ.Υ (4)

N 4461/2017 και N 4486/2017

Ίδρυση ΤΟΜΥ (Τοπικές Μονάδες Υγείας). Μονάδες παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. Πρώτο σημείο επαφής του πολίτη με το ΕΣΥ. Στελεχώνονται με ιατρούς Γενικής Ιατρικής, Παθολογίας και Παιδιατρικής. Επίσης, οι μονάδες του ΠΕΔΥ, δηλαδή τα τέως πολυϊατρεία του ΙΚΑ, μετονομάστηκαν σε κέντρα υγείας αστικού τύπου. Εισάγεται ο θεσμός της Ακαδημαϊκής Μονάδας Π.Φ.Υ. στις Υγειονομικές Περιφέρειες, που λειτουργούν Τμήματα ή Σχολές Ιατρικής και άλλων επιστημών Υγείας με γνωστικό αντικείμενο γενικής οικογενειακής ιατρικής ή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας ή κοινωνικής ιατρικής ή παιδιατρικής ή κοινοτικής νοσηλευτικής. Θεσπίζει τον Ατομικό Ηλεκτρονικό Φάκελο Υγείας

N. 4931/2022

Γιατρός για όλους, ισότιμη και ποιοτική πρόσβαση στις υπηρεσίες του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και άλλες επείγουσες διατάξεις. Προσωπικός γιατρός.

ΧΩΡΟΙ ΠΑΡΟΧΗΣ Π.Φ.Υ.

- ✓ στα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων και τα διαγνωστικά εργαστήρια αυτών
- ✓ στις υπηρεσίες του ΕΚΑΒ
- ✓ στα κέντρα υγείας, ΤΟΜΥ και περιφερειακά ιατρεία
- ✓ στα πολυιατρεία και ιατρεία του ΕΟΠΥΥ
- ✓ στα κέντρα αποθεραπείας - αποκατάστασης ημερήσιας νοσηλείας
- ✓ στις ιδιωτικές κλινικές που λειτουργούν εξωτερικά ιατρεία και διαπιστευμένα διαγνωστικά εργαστήρια
- ✓ στις μονάδες ψυχικής υγείας (κοινοτικού τύπου)
- ✓ στις μονάδες χρόνιας αιμοκάθαρσης
- ✓ στις κινητές μονάδες πρωτοβάθμιας υγείας
- ✓ στους σταθμούς προστασίας μάνας, παιδιού & εφήβου,
- ✓ στα συμβεβλημένα ιατρεία ιδιωτών, εργαστήρια φυσικοθεραπείας
- ✓ κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων
- ✓ πρόγραμμα βοήθεια στο σπίτι

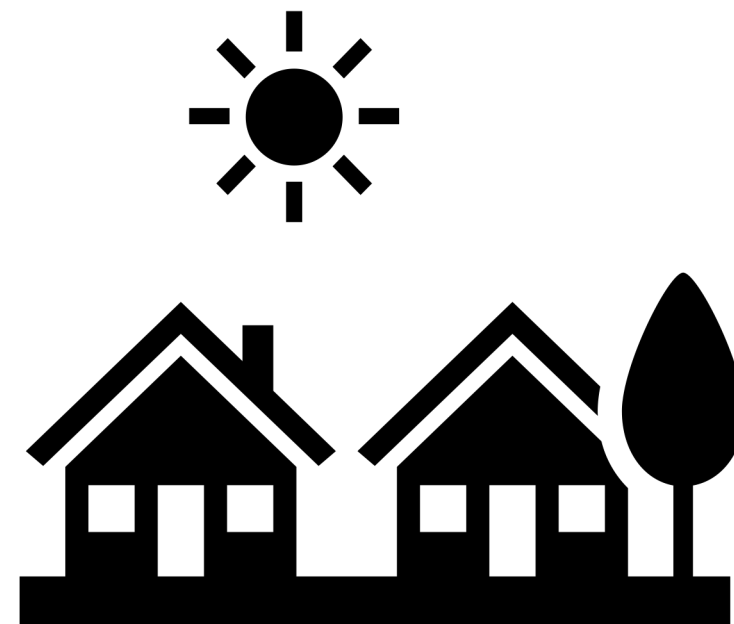
TOMY

- λειτουργούν με βάση έναν **εγγεγραμμένο πληθυσμό αναφοράς**
- αποτελούνται από μια **διεπιστημονική ομάδα υγείας** έως 12 μελών, συμπεριλαμβανομένου οικογενειακού ιατρού, νοσηλευτών, επισκεπτών υγείας, κοινωνικών λειτουργών και διοικητικών υπαλλήλων.
- ευθύνεται για πληθυσμό 10.000 - 12.000 κατοίκων, ενώ σε ειδικές περιπτώσεις, όπως πληθυσμοί νησιών και βουνών, ο υπεύθυνος πληθυσμός μπορεί να είναι μεγαλύτερος ή μικρότερος
- επίκεντρο στην πρόληψη, τη δημόσια υγεία, τους εμβολιασμούς, τη διαχείριση χρονίως πασχόντων ασθενών, την κατ' οίκον φροντίδα και νοσηλεία, τη συνεχή και ολιστική φροντίδα των πολιτών
- **έχουν πενήμερη λειτουργία / δεν εφημερεύουν**

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ - ΣΚΟΠΟΙ (Ν.1397/1983)

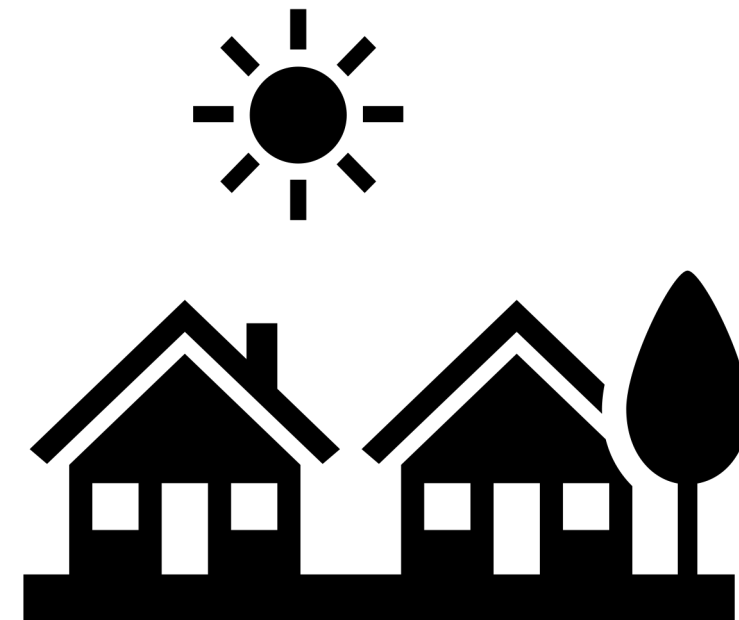
- Η παροχή ισότιμης πρωτοβάθμιας περίθαλψης στο σύνολο του πληθυσμού της περιοχής τους και σε όσους προσωρινά διαμένουν σ'αυτή.
- Η νοσηλεία και παρακολούθηση αρρώστων που βρίσκονται στο στάδιο της ανάρρωσης ή μετά την έξοδό τους από το νοσοκομείο.
- Η παροχή πρώτων βοηθειών και η νοσηλεία σε έκτακτες περιπτώσεις έως τη διακομιδή των αρρώστων στο νοσοκομείο.
- Η διακομιδή αρρώστων με ασθενοφόρο αυτοκίνητο ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο μεταφοράς σε έκτακτες περιπτώσεις στο κέντρο υγείας ή στο νοσοκομείο.
- Η οδοντιατρική περίθαλψη.
- Η άσκηση προληπτικής ιατρικής ή οδοντιατρικής και η υγειονομική διαφώτιση του πληθυσμού

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ - ΣΚΟΠΟΙ (Ν.1397/1983)

(2)

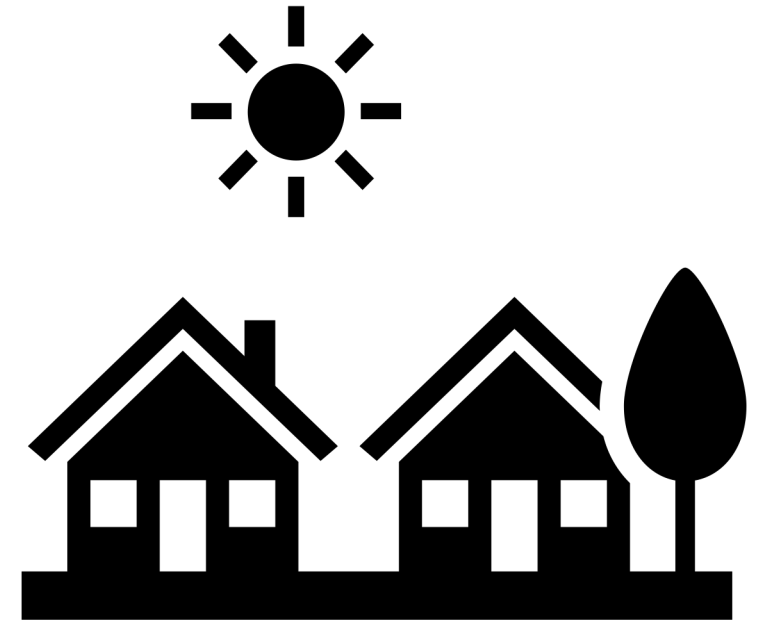
- Η ιατροκοινωνική και επιδημιολογική έρευνα.
- Η ιατρική της εργασίας.
- Η παροχή υπηρεσιών σχολικής υγιεινής.
- Η ενημέρωση και διαφώτιση για θέματα οικογενειακού προγραμματισμού.
- Η εκπαίδευση των γιατρών και του λοιπού προσωπικού υγείας.
- Η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.
- Η παροχή φαρμάκων σε δικαιούχους, αν δεν λειτουργεί φαρμακείο στην περιοχή τους.

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ

Παρέχονται υπηρεσίες

- ειδικευμένης περιπατητικής φροντίδας για όλους τους ασθενείς που είτε προσέρχονται αυτοβούλως στα Κέντρα Υγείας, είτε παραπέμπονται από τις λοιπές υπηρεσίες Π.Φ.Υ. του Το.Π.Φ.Υ.,
- εκτάκτων και επειγόντων περιστατικών, **δυνατότητα 24ωρης εφημέρευσης**
- εργαστηριακού και απεικονιστικού ελέγχου
- οδοντιατρικής φροντίδας ενηλίκων και παιδιών
- φροντίδας μητέρας και παιδιού, εφήβων
- εξειδικευμένης πρόληψης, φυσικοθεραπείας, εργοθεραπείας και λογοθεραπείας
- ιατρικής της εργασίας, κοινωνικής ιατρικής και δημόσιας υγείας

ΔΟΜΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ Π.Φ.Υ.

Στον πίνακα 1 παρουσιάζεται το σύνολο των δομών παροχής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, για το έτος 2022.

Πίνακας 1: Μονάδες παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας ανά κατηγορία, έτη 2021-2022

	Κέντρα Υγείας*	Περιφερειακά Ιατρεία	Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία	Ειδικά Περιφερειακά Ιατρεία	Τοπικά Ιατρεία**	Λοιπές Μονάδες	ΤοΜΥ
2021	310	1432	95	52	220	10	127
2022	311	1432	97	50	220	10	136

*Περιλαμβάνονται και οι Μονάδες Υγείας του Πρωτοβάθμιου Δικτύου Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ. Ν.4238/2014), οι οποίες, βάσει του Ν. 4486/2017, μετονομάζονται σε Κέντρα Υγείας.

**Εκ των οποίων 63 σε λειτουργία

ΕΛΣΤΑΤ, 2023

ΔΟΜΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ Π.Φ.Υ.

Επιπλέον, στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας περιλαμβάνονται και δομές παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας, οι οποίες εμφανίζονται με τρεις διαφορετικούς τύπους (Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Μονάδες παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας, έτη 2021-2022

	2021*	2022
Κέντρα Ψυχικής Υγείας για ενήλικες	18	18
Κέντρα Ψυχικής Υγείας για ενήλικους και παιδιά/έφηβους**	15	15
Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας παιδιών και εφήβων	28	28
Σύνολο	61	61

* Αναθεωρημένα στοιχεία

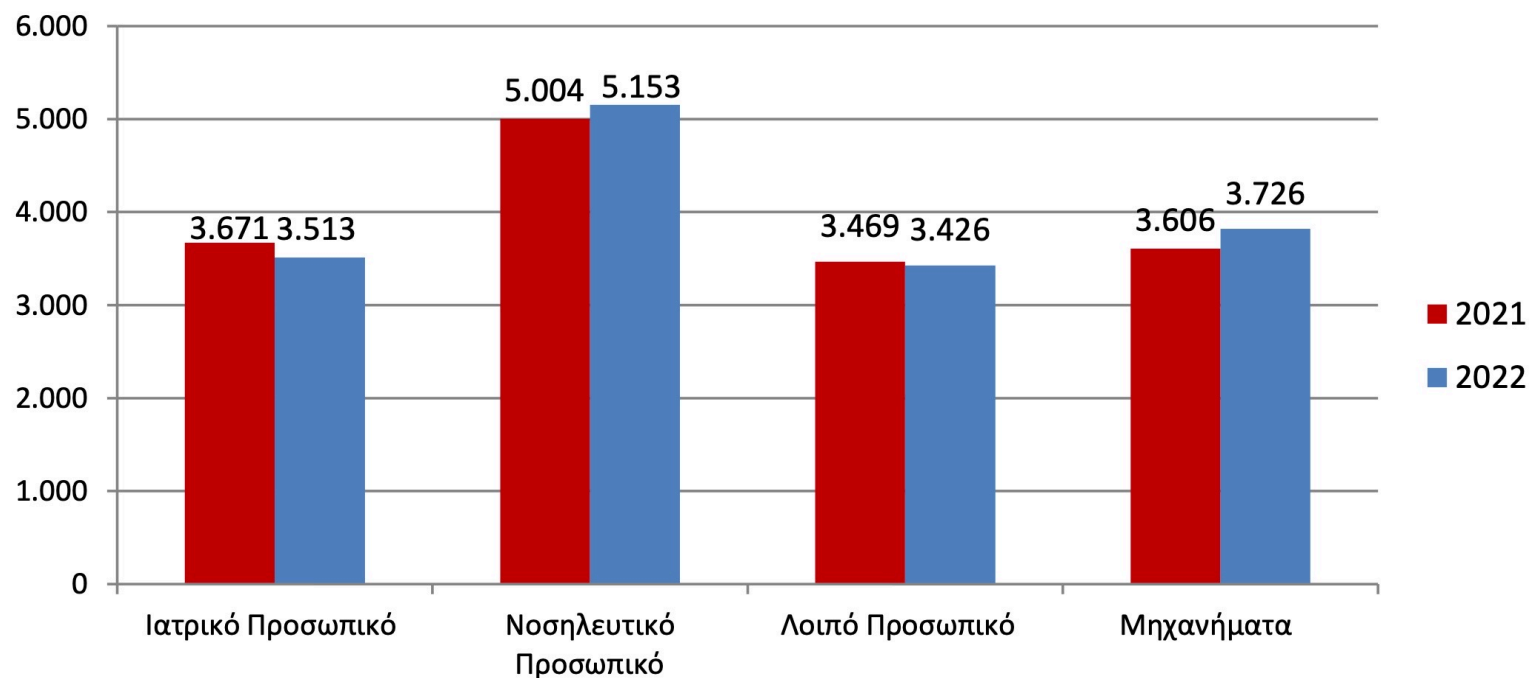
** Υβριδικός τύπος δομής που απευθύνεται τόσο σε ενήλικες όσο και σε παιδιά και εφήβους

ΕΛΣΤΑΤ, 2023

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΣ ΕΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ & ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ Π.Φ.Υ.

Γράφημα 1: Προσωπικό Κέντρων Υγείας και μηχανήματα, έτη 2021 - 2022

ΕΛΣΤΑΤ, 2023

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

<https://www.moh.gov.gr/articles/health/dieythynsh-prwtobathmias-frontidas-ygeias/monades-p-f-y-dhmosioy-tomea-tmhma-a>

ΔΡΑΣΕΙΣ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

<https://www.moh.gov.gr/articles/health/die-ythynsh-prwtobathmias-frontidas-ygeias/draseis-kai-programmata-agwgghs-ygeias>

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΟΜΩΝ Π.Φ.Υ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΟΥ

Αναζήτηση...

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Κεντρική Σελίδα Νέα-Ανακοινώσεις Διοίκηση 1ης ΥΠΕ ΠΦΥ ΕΣΥ ΕΛΚΕΑ Για τον Επαγγελματία Υγείας Για τον Πολίτη Επικοινωνία

Είστε Εδώ: / Δομές Πρωτοβάθμιας Υγείας

Δομές Πρωτοβάθμιας Υγείας

Κέντρα Υγείας
ΤΟΜΥ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΚΑΥΣΩΝΑΣ - ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Πρόσκληση Εκδήλωσης
Ενδιαφέροντος
Κάλυψη Υπηρεσιακών Αναγκών
Δομών ΠΦΥ 1^{ης} ΥΠΕ 2024

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό
Ταμείο

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΠΙ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ

Υπουργείο Υγείας

ΕΣΠΑ
2014-2020
Κεντρικός Οργανισμός
Επιχειρησιακής Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κέντρο Υγείας Αγίας Παρασκευής

Ώρες Λειτουργίας : Τακτική λειτουργία 07:00-19:00

Παρεχόμενες Υπηρεσίες :

- Ιατρεία
- Εργαστηριακές-Απεικονιστικές Εξετάσεις
- Άλλες Υπηρεσίες

📍 Μεσογείων 454, Αγία Παρασκευή 15342

✉ kv-agparaskevis@1dyve.gov.gr

ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΝΕΑ

- [Κλήρωση Εφορευτικής Επιτροπής Διενέργειας Εκλογών για την Ανάδειξη Εκπροσώπων των Μόνιμων Υπαλλήλων και των Υπαλλήλων Ι.Δ.Α.Χ., στο Πρωτοβάθμιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο της Έδρας της 1ης Υ.ΠΕ. Αττικής Θητεία 2025-2026](#)

- [ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ μέσω ΚΗΜΔΗΣ - Υπηρεσίες](#)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Π.Φ.Υ.

Σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας για τον Πολίτη

• Τι είναι το Σύστημα ΠΦΥ;

• Προσωπικός Ιατρός

• Ηλεκτρονικά Ραντεβού

• Συγκατάθεση

• Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας (ΗΦΥ)

• PIN

Τι είναι το Σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας;

Μέσω του συστήματος ΠΦΥ αποκτάτε πρόσβαση στις εφαρμογές:

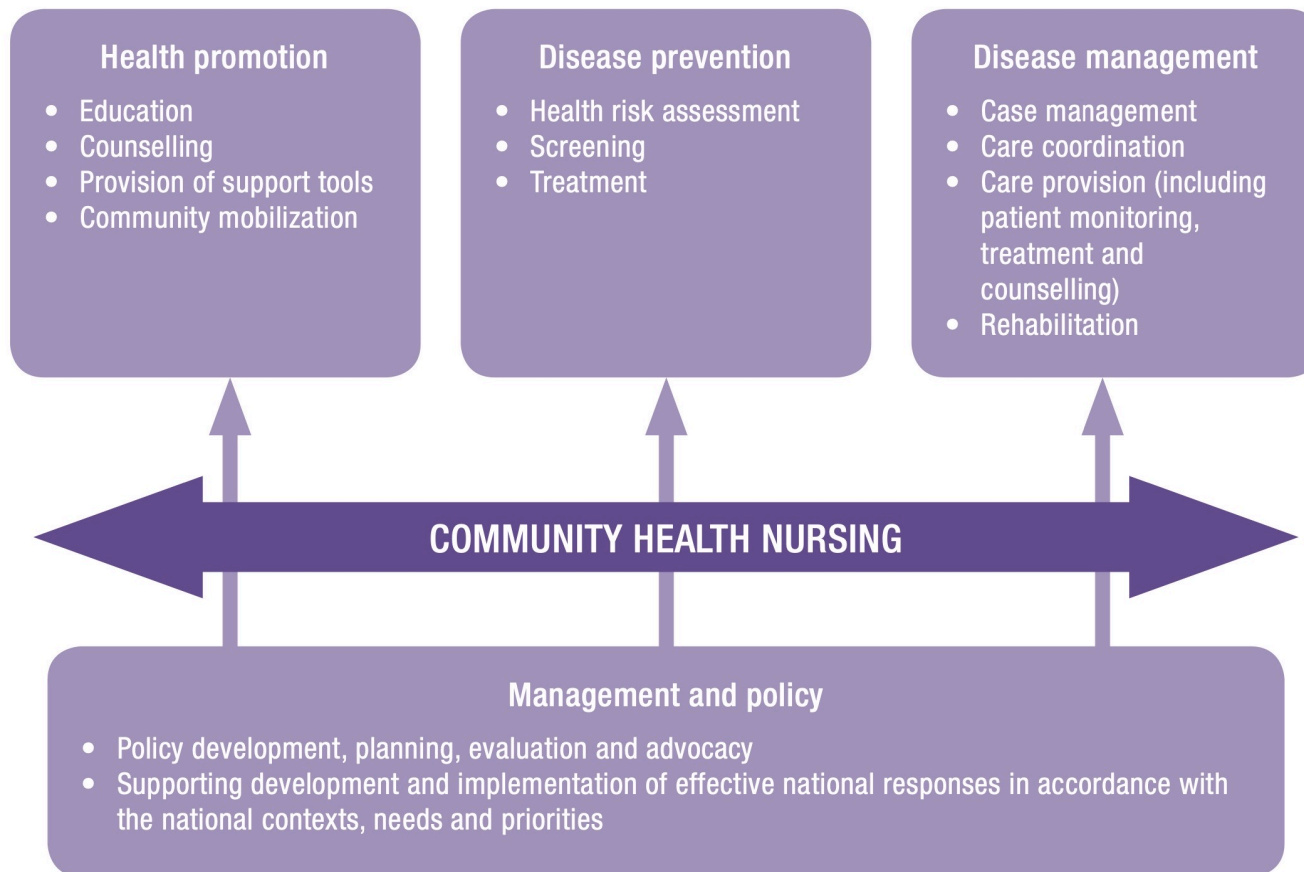
- + Προσωπικού Ιατρού
- + Ηλεκτρονικών Ραντεβού
- + Συγκατάθεσης
- + Ηλεκτρονικού Φακέλου Υγείας (ΗΦΥ)
- + PIN

Πρόσβαση στο Σύστημα ΠΦΥ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΣΤΗΝ Π.Φ.Υ.

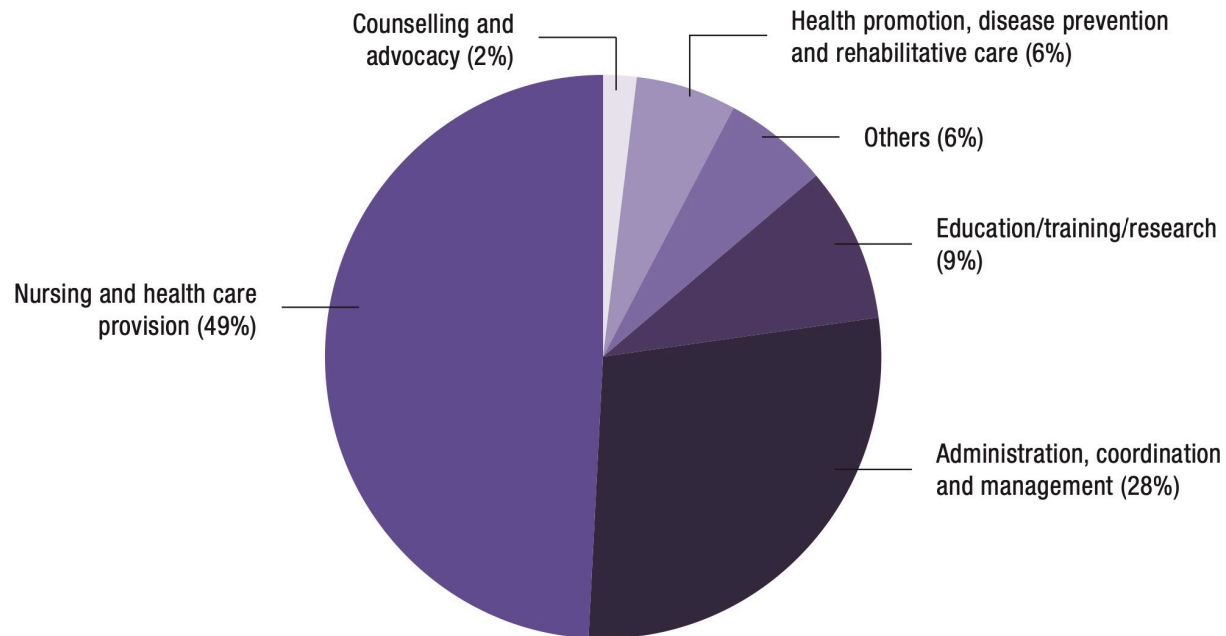
Figure 1. Summary of community health nursing interventions in PHC systems

WHO, 2017

ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΡΟΛΟ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ Π.Φ.Υ.

Figure 3. Role and functions of nurses and midwives practising community health nursing (n=403)

Σε μελέτη του WHO σε 11 χώρες οι νοσηλευτές που εργάζονταν στην ΠΦΥ απάντησαν ότι...

WHO, 2017

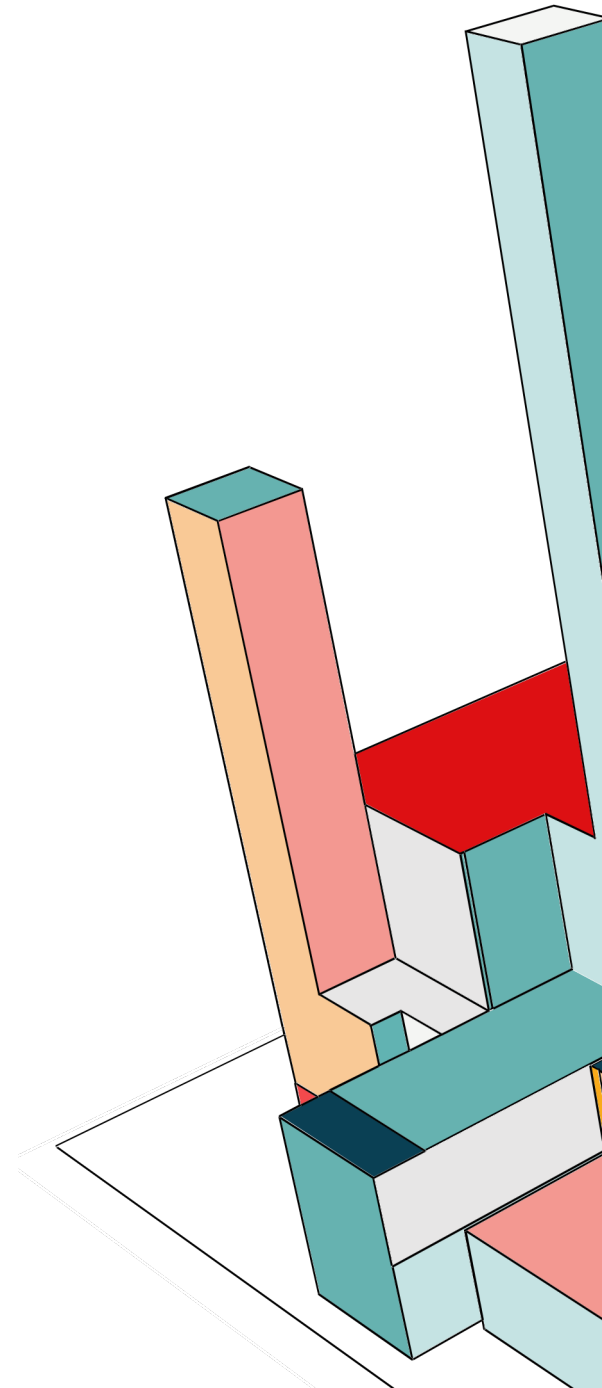

**Αναρνώριστε τους ρόλους του Κοινοτικού
Νοσηλευτή στο ακόλουθο video**

<https://www.youtube.com/watch?v=ycgkjsfwphs&t=61s>

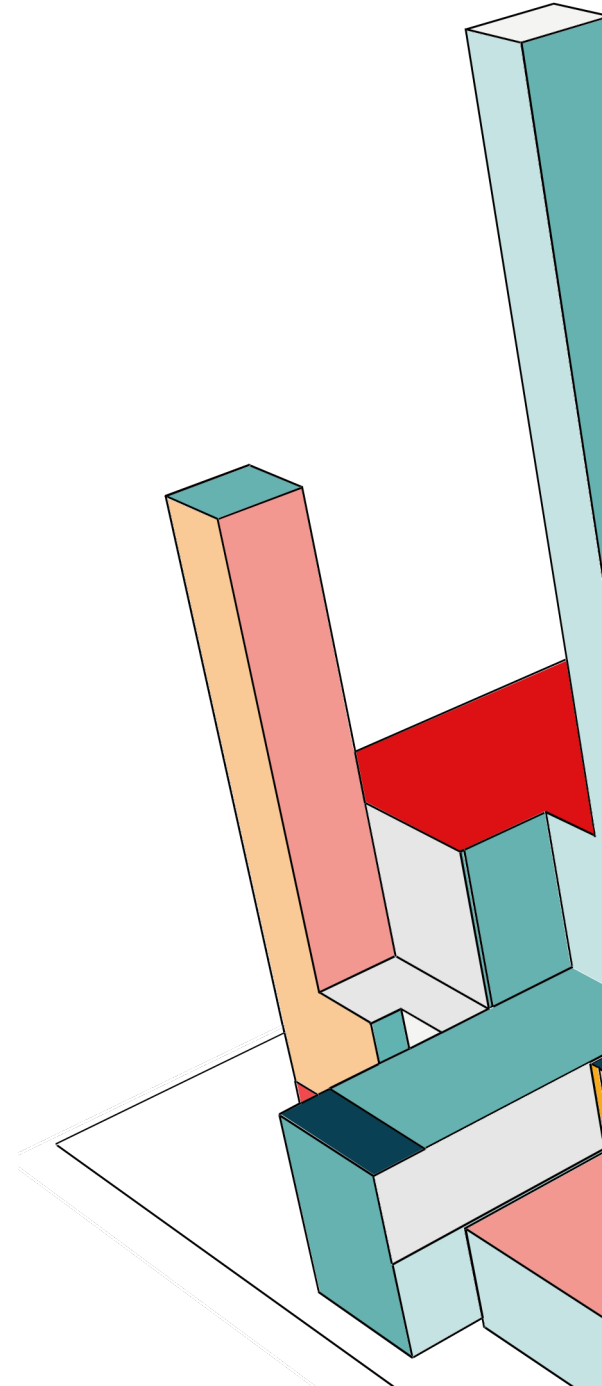
Ο ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ

- Προάγει την υγεία ατόμων, οικογένειας και ομάδων στην κοινότητα.
- Αξιολογεί και αντιμετωπίζει τις ανάγκες υγείας ατόμων, οικογένειας και ομάδων στην κοινότητα.
- Αξιολογεί και αντιμετωπίζει τις νοσηλευτικές ανάγκες ατόμων, οικογένειας και ομάδων στην κοινότητα.
- Χρησιμοποιεί κάθε μέσο αποτελεσματικής επικοινωνίας ώστε να παρέχει αποτελεσματικότερη φροντίδα υγείας και να συμβάλλει στην αυτοφροντίδα ατόμων, οικογένειας και ομάδας.
- Χρησιμοποιεί αποτελεσματικά και υπεύθυνα τις δυνατότητες που του παρέχει η αυτόνομη άσκηση, αλλά και να συνεργάζεται με σύμπνοια με τα υπόλοιπα μέρη της ομάδας Π.Φ.Υ.
- Συνεργάζεται με άλλες υπηρεσίες εκτός της ομάδας Π.Φ.Υ. και να τις κινητοποιεί ώστε να αντιμετωπίζεται κάθε ανάγκη που δεν είναι της άμεσης αρμοδιότητας της ομάδας Π.Φ.Υ.

Ο ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ (2)

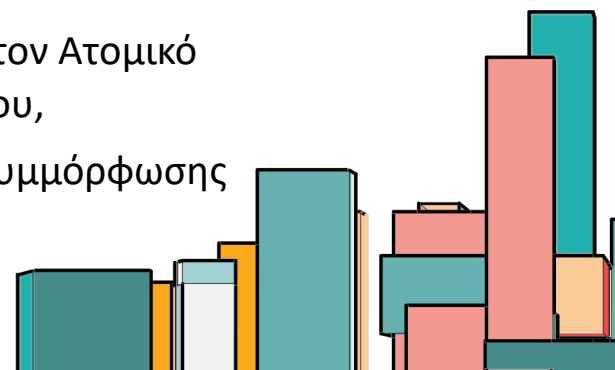
- Σέβεται και να αναγνωρίζει τα δικαιώματα ατόμων, οικογένειας και ομάδων σε σχέση με την υγεία τους, αλλά και αυτά που κατέχουν ως πολίτες.
- Διοικεί ή να συμμετέχει στη διοίκηση των υπηρεσιών στις οποίες εργάζεται.
- Συμμετέχει σε προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής επιμόρφωσης και να αποκτά κάθε νέα δεξιότητα απαραίτητη στην άσκηση του ρόλου του.
- Συμμετέχει στην εκπαίδευση και κλινική άσκηση των φοιτητών νοσηλευτικής, των ειδικευομένων κοινοτικών νοσηλευτών, καθώς και άλλων μελών της ομάδας Π.Φ.Υ.
- Συμμετέχει ή και να διεξάγει έρευνα με στόχο την πρόοδο της επιστημονικής γνώσης.
- Τηρεί τον κώδικα νοσηλευτικής δεοντολογίας σε κάθε πράξη του

Ο ΝΟΜΟΣ 4931/22 ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΣΤΙΣ ΤΟΜΕΣ

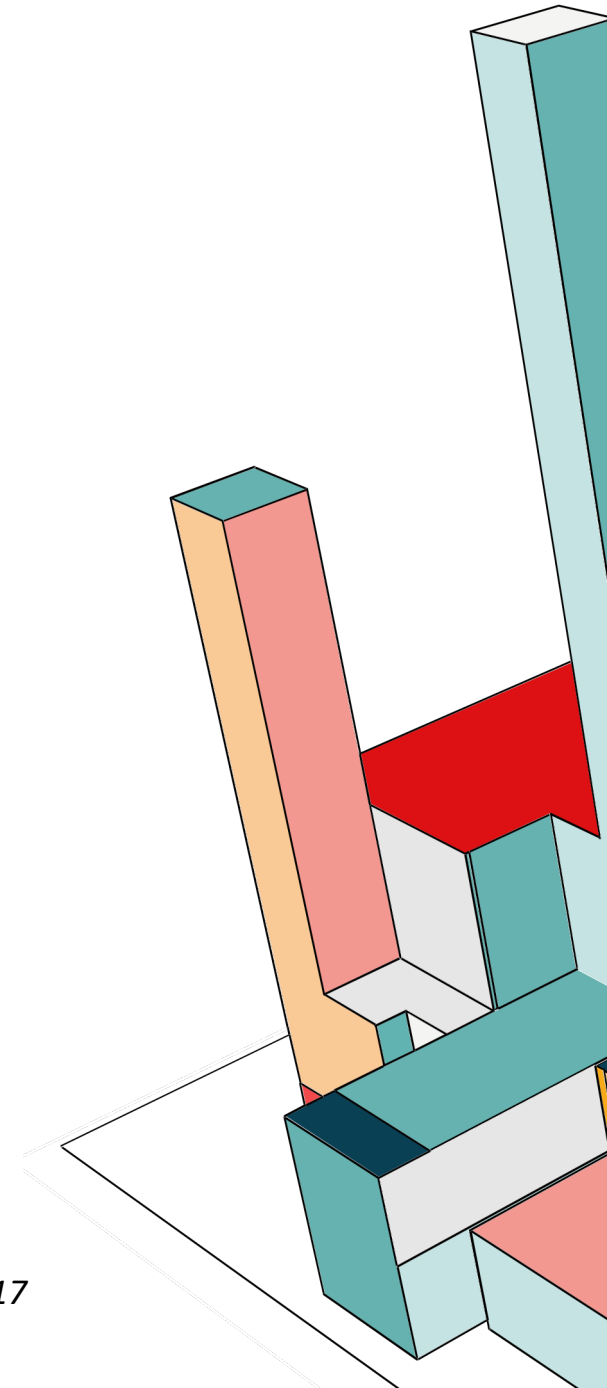
Στο πλαίσιο του επιστημονικού του έργου, ο νοσηλευτής οφείλει ιδίως:

- αα) να προάγει την υγεία του πληθυσμού,
- ββ) να αξιολογεί και να παρέχει υπηρεσίες φροντίδας υγείας όπως θεραπεία, υποστήριξη, πρόληψη και αποκατάσταση στο άτομο, στην οικογένεια και στην κοινότητα,
- γγ) να αποβλέπει στη βελτίωση της υγείας και της ποιότητας ζωής των ατόμων,
- δδ) να συμμετέχει ενεργά στο συντονισμό και τη συνέχεια της φροντίδας, καθώς και να συμβάλει στη διασφάλιση της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας,
- εε) να συντείνει στη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας,
- στστ) να εκτιμά τις ανάγκες, σχεδιάζει και παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες κατ' οίκον νοσηλείας και να εκπαιδεύει τους φροντιστές των ασθενών,
- ζζ) να παρακολουθεί περιοδικά χρόνιους πάσχοντες ασθενείς,
- ηη) να συμμετέχει στη διατήρηση και ανανέωση του ατομικού ιστορικού υγείας και καταχωρεί στον Ατομικό Ηλεκτρονικό Φάκελο Υγείας (Α.Η.Φ.Υ.) πληροφορίες που αφορούν τις δραστηριότητες ευθύνης του,
- θθ) να αναλαμβάνει την εκπαίδευση ασθενών με στόχο την αυτοφροντίδα και τη βελτίωση της συμμόρφωσης στη θεραπευτική αγωγή.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΝ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

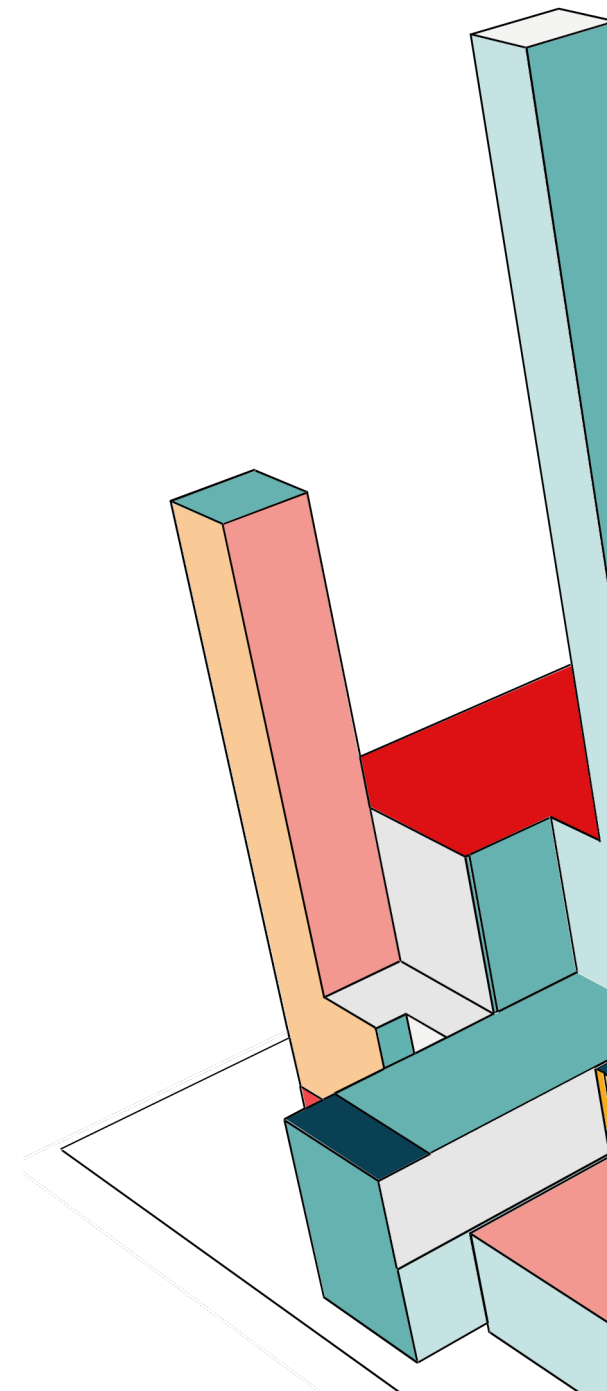
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	ΧΩΡΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
Συνταγογράφηση φαρμακευτικών προϊόντων, υποστηρικτικών συσκευών και υγειονομικού υλικού	ΗΠΑ, Ην.Βασίλειο, Αυστραλία, Ιρλανδία, Σουηδία, Ισπανία, Ολλανδία, Νότια Αφρική, Φιλανδία, Γαλλία, Πορτογαλία, Βέλγιο
Εκτίμηση υγείας (λήψη ιστορικού, κλινική εξέταση και διάγνωση νόσου)	ΗΠΑ, Ην.Βασίλειο, Αυστραλία, Σουηδία, Νότια Αφρική, Φιλανδία, Βέλγιο, Ισπανία, Κύπρος, Πολωνία
Λήψη απλών θεραπευτικών αποφάσεων	ΗΠΑ, Ην.Βασίλειο, Αυστραλία, Ολλανδία, Νότια Αφρική, Σουηδία, Ιρλανδία
Διαχείριση ορισμένων χρόνιων παθήσεων	ΗΠΑ, Ην.Βασίλειο, Αυστραλία, Κύπρος, Φιλανδία, Σουηδία, Ολλανδία
Παραπομπή ασθενούς σε ειδικούς ιατρούς	ΗΠΑ, Ην.Βασίλειο, Αυστραλία, Σουηδία, Νότια Αφρική, Φιλανδία, Βέλγιο, Ισπανία, Κύπρος, Πολωνία
Παραγγελία και ερμηνία διαγνωστικών εξετάσεων	ΗΠΑ, Ην.Βασίλειο, Αυστραλία, Ισπανία, Ιρλανδία, Σουηδία, Τσεχία

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ/ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Κύριος σκοπός της ειδίκευσης είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων και συμπεριφορών από τους νοσηλευτές ώστε να παρέχουν ποιοτική και αποτελεσματική νοσηλευτική φροντίδα σε όλο το φάσμα των υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ). Ο παραπάνω σκοπός θα επιτευχθεί μέσα από την τεκμηριωμένη θεωρητική και κλινική εκπαίδευση, καθώς και με τη συμβολή στην παραγωγή νέων γνώσεων με την ενεργητική συμμετοχή των ειδικευομένων στην έρευνα που αφορά σε όλες τις υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και δημόσιας υγείας (Σχολείο, Σπίτι, Χώρο εργασίας).

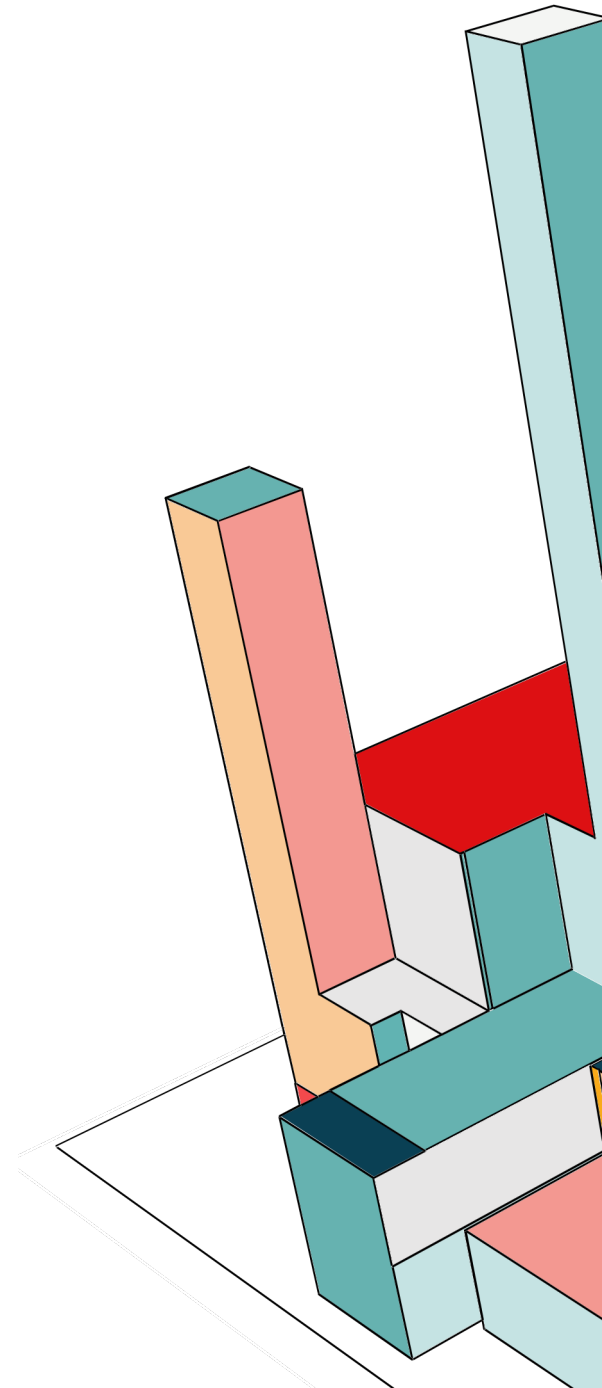
Απόφαση Ολομέλειας ΕΣΑΝ, 29 – 05 – 2019

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΝΔΥ/ΚΝ

- Προηγούμενες εισηγήσεις για την δημιουργία ειδικότητας από το 1992
- πανδημία Covid-19
- έλλειψη ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στην Π.Φ.Υ. οδήγησαν στο Ν.4690/2020, άρθρο 58 & 59

"Σύσταση θέσεων ειδικευομένων νοσηλευτών - Προϋποθέσεις απόκτησης νοσηλευτικής ειδικότητας και εξειδίκευσης"

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Οι πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις για την Π.Φ.Υ. φαίνεται πως:

- αναβαθμίζουν τον πολυδιάστατο και αυτόνομο ρόλο των νοσηλευτών ως αναπόσπαστα μέλη των διεπιστημονικών ομάδων.
- βοηθούν στην παροχή πλήρους και αποτελεσματικής φροντίδας των ασθενών και υγιών πληθυσμών.
- Ωστόσο, συγκριτικά με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες παραμένουν σοβαρά προβλήματα που αφορούν:
  - στη στελέχωση με νέο προσωπικό,
  - τις συνθήκες εργασίας,
  - επαγγελματικά και οικονομικά θέματα
  - εκπαιδευτικές διαδικασίες που πρέπει να ρυθμιστούνμε σκοπό την επίτευξη της αποτελεσματικότερης και αποδοτικότερης συνεισφοράς των κοινοτικών νοσηλευτών στο σύστημα της Π.Φ.Υ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

